

# Obsah

1	Historie a koncepce soudně lékařské služby v Armádě ČR	6
1.1	Historie	6
1.2	Koncepce oboru soudního lékařství v Armádě ČR	7
2	Smrt, prohlídka a pitva zemřelých	7
3	Posmrtné změny, vitální reakce, určení doby smrti	8
3.1	Časné posmrtné změny	8
3.1.1	Chladnutí	8
3.1.2	Zasychání kůže a sliznic	9
3.1.3	Posmrtné skvrny a hypostázy	9
3.1.4	Posmrtná ztuhlost	10
3.2	Pozdní posmrtné změny	10
3.2.1	Autolýza	10
3.2.2	Hniloba	10
3.2.3	Tlení	10
3.2.4	Atypické formy mrtvolného rozkladu	11
3.3	Vitální reakce	11
3.3.1	Celkové vitální reakce	11
3.3.2	Místní vitální reakce	12
3.4	Supravitální reakce	12
3.5	Určení doby smrti	12
4	Činnost prohlížejícího a soudního lékaře při prohlídce zemřelého na místě nálezů, součinnost s vyšetřujícími orgány	12
5	Kategorie smrti, pitva, identifikace zemřelých Náhla a násilná smrt vojáka	13
5.1	Pitva	13
5.2	Zjišťování totožnosti neznámé mrtvoly (identifikace)	14
5.3	Náhla a násilná smrt vojáka	14
6	Organizace činnosti při úmrtí vojáka v zahraničí	15
7	Mimořádné události s větším počtem zemřelých	16
8	Smrt náhla	17
8.1	Onemocnění srdce a cév	18
8.2	Onemocnění dýchacího systému	18
8.3	Onemocnění centrálního nervového systému	18
8.4	Choroby trávicího systému	18
8.5	Choroby urogenitálního systému	19
8.6	Choroby orgánů vnitřně sekretorických	19
8.7	Choroby infekční	19
8.8	Náhla úmrtí kojenců a dětí	19
9	Smrt způsobená mechanickým násilím	19
9.1	Poranění ostrým předmětem	19
9.1.1	Bodné rány a bodnořezné rány	19
9.1.2	Řezné rány	20
9.1.3	Sečné rány	20
9.2	Poranění tupým předmětem	21
9.2.1	Pohmoždění	21
9.2.2	Krevní výrony	21
9.2.3	Oděrky	21
9.2.4	Tržné a tržně-zhmožděné rány	22
9.2.5	Tupá poranění hlavy	22
9.2.6	Poranění kostí, kloubů a orgánů	23
9.3	Časté mechanismy tupých zranění	24
9.4	Poranění při pádech	24
9.5	Dopravní nehody (pozemní, plavební, letecké a na železnici) Nehody speciálních vojenských vozidel	25
9.5.1	Pozemní nehody	25
9.5.2	Nehody osobních vozidel	26
9.5.3	Poranění osádky velkých vozidel	27
9.5.4	Nehody motocyklistů, cyklistů	27
9.5.5	Nehody chodců	28
9.5.6	Nehody speciálních vojenských vozidel	29
9.5.7	Plavební nehody	29
9.5.8	Letecké nehody	30
9.5.9	Železniční nehody	31
10	Dušení a udušení (asfyxie)	33
10.1	Udušení oběšením	34
10.2	Udušení uškrcením	34
10.3	Udušení zardoušením	34
10.4	Udušení znemožněním dýchacích pohybů (traumatická asfyxie)	35
10.5	Udušení v neadekvátní poloze (polohová asfyxie)	35
10.6	Udušení vdechnutím cizích těles (aspirací)	35
10.7	Udušení ucpáním nosu a úst	36
10.8	Udušení neadekvátním složením vzduchu	36
10.9	Utopení	36
10.10	Aspirační typ utopení	37
10.11	Asfyktický typ utopení	37
10.11.1	Reflektorický typ utopení	37

	10.11.2	Smišený typ utopení.....	37
	10.11.3	Smrt ve vodě.....	37
11		<b>Střelná poranění a poranění výbuchem.....</b>	<b>38</b>
	11.1	Střelná poranění.....	38
	11.1.1	Vstřel.....	39
	11.1.2	Výstřel.....	40
	11.1.3	Vliv překážky na charakter střelného poranění.....	40
	11.1.4	Poranění brokovým nábojem.....	41
	11.1.5	Poranění způsobená automatickou dávkou.....	41
	11.1.6	Poranění cvičným nábojem.....	41
	11.1.7	Poranění signálními pistolemi (raketnicemi).....	42
	11.1.8	Střelná poranění vysokorychlostními mikrorázovými střelami.....	42
	11.1.9	Střelná poranění speciálními střelami.....	42
	11.1.10	Poranění expanzními pístroji.....	42
	11.1.11	Střelná poranění vzduchovkami a větrovkami.....	42
	11.1.12	Poranění plynovkou.....	42
	11.1.13	Při poranění střelnou zbraní může jít o vraždu, sebevraždu nebo náhodu.....	43
	11.2	Poranění výbuchem.....	43
12		<b>Porušení zdraví a úmrtí fyzikálními vlivy.....</b>	<b>44</b>
	12.1	Termická poranění.....	44
	12.1.1	Působení vysoké teploty.....	44
	12.1.2	Působení nízké teploty.....	46
	12.2	Poranění elektrickým proudem a bleskem.....	47
	12.2.1	Úraz elektrickým proudem.....	47
	12.2.2	Úraz bleskem.....	48
	12.3	Porušení zdraví změnou tlaku okolního prostředí.....	49
	12.3.1	Barotrauma.....	49
	12.3.2	Dekompresní nemoc.....	49
	12.4	Porušení zdraví ionizujícím zářením.....	50
	12.4.1	Akutní nemoc z ozáření.....	50
	12.4.2	Chronická nemoc z ozáření.....	51
	12.4.3	Pozdní následky.....	51
	12.4.4	Místní poškození.....	51
	12.4.5	Pitva.....	52
	12.4.6	Režim při manipulaci s tělem zemřelého při léčbě radionuklidy.....	52
	12.4.7	Doporučení pro pohřební služby a pozůstalé.....	52
13		<b>Poškození zdraví a smrt nedostatkem vody a potravy.....</b>	<b>53</b>
14		<b>Soudně lékařské vyšetření a posouzení živých osob.....</b>	<b>53</b>
	14.1	Posuzování rozsahu a stupně tělesného poškození při ohrožení zdraví.....	53
	14.1.1	Ublížení na zdraví.....	54
	14.1.2	Těžká újma (těžké ublížení) na zdraví.....	54
	14.2	Simulace.....	55
	14.3	Znásilnění.....	56
15		<b>Hodnocení bolestného a ztížení společenského uplatnění dle vyhl. č. 440/2001 Sb.....</b>	<b>57</b>
	15.1	Hodnocení bolestného.....	57
	15.2	Ztížení společenského uplatnění (ZSU).....	58
	15.3	Spolupráce s Vojenským ústavem soudního lékařství ÚVN Praha.....	59
16		<b>Medicinské právo – obecné a vojenské předpisy Lékařská odpovědnost.....</b>	<b>59</b>
	16.1	Obecné (civilní) předpisy.....	59
	16.1.1	Podstatné zákony, kterými se mění zákon č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu.....	59
	16.1.2	Další důležité obecné a medicinské právní normy.....	59
	16.1.3	Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník.....	59
	16.1.4	Posudkové zákony a vyhlášky.....	60
	16.1.5	Vojenské předpisy.....	60
	16.2	Úloha lékaře v soudním řízení a lékařská odpovědnost.....	61
	16.2.1	Lékařské potvrzení.....	61
	16.2.2	Lékař jako svědek.....	61
	16.2.3	Lékař jako znalec.....	61
	16.2.4	Lékařská odpovědnost.....	61
	16.2.5	Znalecké komise.....	63
17		<b>Toxikologie obecná.....</b>	<b>64</b>
	17.1	Ovlivnění alkoholem.....	64
	17.2	Omamné a psychotropní látky.....	65
	17.3	Vybrané intoxikace.....	66
18		<b>Vojenská toxikologie.....</b>	<b>66</b>
	18.1	Bojové otravné látky.....	66
	18.1.1	Typické vlastnosti aktuálních teroristicky zneužitelných BOL.....	66
	18.1.2	Výhody BOL.....	66
	18.1.3	Klasifikace BOL.....	67
	18.1.4	Způsoby expozice lidského organismu.....	67
	18.2	Chemická zbraň.....	67
19		<b>Nervově paralytické látky (NPL).....</b>	<b>68</b>
	19.1	Diagnóza zasažení NPL.....	68
	19.1.1	Subjektivní a objektivní příznaky akutní intoxikace.....	68
	19.1.2	Nástup, množství a intenzita příznaků akutní otravy NPL informuje lékaře o tíži zasažení.....	68
	19.2	Terapie otrav NPL.....	69
	19.3	Anticholinergika.....	69

19.4	Reaktivátory AChE .....	70
20	Zpuchýřující otravné látky .....	70
20.1	Diagnóza zasažení zpuchýřujícími látkami .....	70
20.1.1	Příznaky akutní intoxikace .....	71
20.1.2	Terapie akutních otrav zpuchýřujícími látkami .....	71
21	Všeobecně jedovaté otravné látky .....	72
21.1	Diagnóza zasažení všeobecně jedovatými OL .....	72
21.1.1	Subjektivní a objektivní příznaky akutní intoxikace .....	72
21.2	Terapeutický postup při zasažení všeobecně jedovatými OL .....	72
22	Dusivé otravné látky .....	73
22.1	Diagnóza zasažení dusivými OL .....	73
22.1.1	Subjektivní a objektivní příznaky intoxikace .....	73
22.2	Terapeutický postup při zasažení dusivými OL .....	73
22.2.1	První lékařská pomoc u kombinovaných poškození – chemických mixtů .....	73
23	Psychicky zneschopňující látky .....	74
23.1	Přehled psychicky zneschopňujících látek .....	74
23.1.1	Kyselina d-lysergová .....	75
23.1.2	3-chinuklidyl benziát (BZ látka, QB, Ro-22008) .....	76
24	Dráždivé otravné látky .....	77
24.1	Mechanismus účinku .....	77
24.1.1	Příznaky zasažení lakrimátory .....	77
24.1.2	Příznaky zasažení sternity .....	78
24.2	Zdravotnická pomoc .....	78
24.3	Ochrana a odmořování .....	79
25	Fytotoxické otravné látky .....	79
25.1	Rozdělení herbicidů .....	79
25.2	Vojenské použití herbicidů .....	79
25.2.1	Kyselina dichlorfenoxyoctová (2,4 – D) .....	80
25.2.2	Kyselina trichlorfenoxyoctová (2,4,5 – T) .....	80
25.3	Dioxiny .....	80
25.3.1	Toxikologická charakteristika .....	80
25.3.2	Mechanismus účinku .....	81
25.4	Zdravotní důsledky používání fytotoxických látek ve 2. Indočínské válce .....	81
25.5	Ochrana proti herbicidům .....	82
26	Speciální toxikologie .....	82
26.1	Otravy vyvolané některými průmyslovými chemikáliemi .....	82
26.1.1	Etylenglykol .....	82
26.1.2	Kyseliny a zásady .....	82
26.1.3	Uhlíkovodíky a těkavé látky .....	83
26.2	Otravy vyvolané toxiny .....	84
26.2.1	Rostlinné toxické proteiny .....	84
26.2.2	Bakteriální toxiny .....	85
26.2.3	Živočišné toxiny .....	85
26.2.4	Toxiny sinic (cyanobakterií) .....	86
26.2.5	Aflatoxiny .....	87
26.3	Hadí uštknutí .....	87
27	Literatura .....	89